

I Izvještaj vlasti Bosne i Hercegovine

I z v j e š t a j

vlasti Bosne i Hercegovine po zahtjevima Evropskog komiteta za prevenciju torture i nehumanog i degradirajućeg tretmana ili kažnjavanja

a) Informacija o mjerama stvarno preduzetim na rješavanju pitanja bezbjednosti, proisteklim od stanja kakvo vlada u muškom i ženskom akutnom odjeljenju «Jakeš» Modriča, Zavod za tretman, rehabilitaciju i socijalnu zaštitu hroničnih mentalnih bolesnika

U skladu sa članom 3. Evropske konvencije za prevenciju torture i nehumanog i degradirajućeg tretmana ili kažnjavanja (u daljem tekstu: Konvencija), vlasti BiH preduzele su aktivnosti u cilju ispunjenja zahtjeva Evropskog komiteta za prevenciju torture i nehumanog i degradirajućeg tretmana ili kažnjavanja (u daljem tekstu: Komitet), pozivom na stav 184, gdje su navedeni zahtjevi Komiteta u odnosu na dva konkretna pitanja.

Prvo pitanja odnosi se na obavezu vlasti BiH da bez odlaganja dostavi informaciju o mjerama stvarno preduzetim na rješavanju pitanja bezbjednosti, proisteklim od stanja kakvo vlada u muškom i ženskom akutnom odjeljenju «Jakeš» Modriča-Zavodu za tretman, rehabilitaciju i socijalnu zaštitu hroničnih mentalnih bolesnika.

Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske formiralo je Komisiju sa zadatkom da se konstatuju stvarno preduzete mjere na rješavanju pitanja bezbjednosti u Zavodu «Jakeš» Modriča i sačinilo Izvještaj, kako slijedi:

1. Izvještaj Komiteta je prezentovan osoblju Zavoda «Jakeš» Modriča i dostavljen na uvid, sa zadatkom da se izjasne o mjerama koje treba preduzeti radi boljeg, efikasnijeg i sigurnijeg obavljanja svojih radnih zadataka.

2. Akcenat je stavljen na akutna odjeljenja (muška i ženska, ali se odnosi i na ostala odjeljenja). Stalno prisustvo zaposlenih na ovim odjeljenjima je osigurano tokom 24 sata. Utvrđeno je dežurstvo ljekara specijaliste svaki dan sa po jednom medicinskom sestrom, bolničarem, spremačicom, glavnom sestrom i socijalnim radnikom.

U cilju osiguranja što veće bezbjednosti pri boravku pacijenata na zatvorenim odjeljenjima Zavoda «Jakeš», preduzete su slijedeće mjere:

- stalno i obavezno prisustvo medicinskih radnika tokom 24 sata, podijeljeno u smjene (ljekar, odjeljinska sestra, smjenski medicinski tehničar, socijalni radnik i spremačica),
- uvedena je telefonska veza sa Službom obezbjeđenja i dežurnim ljekarom muškog i ženskog akutnog odjeljenja,

- na svim ulaznim vratima na oba odjeljenja napravljeni su otvori (prozori), kako bi prostorije hodnika bile pregledne,
- planira se otvaranje prozora (transparentnih) površina na zidovima soba kako bi preglednost iz soba za intervenciju bila omogućena u svim bolesničkim sobama.

3. Zavod «Jakeš» Modriča je u prošloj godini kadrovski pojačan sa jednim psihijatrom koji je zaposlen od 15.07.2003. godine (dakle neposredno nakon posjete Komiteta), težište rada je na oba akutna odjeljenja. Zavod takođe školuje još jednog psihijatra koji bi trebao da počne s radom u julu 2004. godine. Psihijatri takođe imaju dužnost da tokom rada peramentno edukuju medicinsko osoblje.

4. Dežurstvo ljekara svaki dan organizovano je od strane specijalista (neuropsihijatra, interniste, pneumoftiziologa i ljekara opšte prakse), dakle ranija praksa da dežurstvo obavlja psiholog ili socijalni radnik je napušteno.

5. Politika fizičkog ograničavanja, izolacija uznemirenih pacijenata – po preporuci Komiteta izrađen je Pravilnik o fizičkim ograničenjima/izolaciji uznemirenih ili nasilnih pacijenata koji mogu u takvom stanju povrijediti sebe ili osobe iz okoline (Pravilnik u prilogu).

6. Pacijenti oba odjeljenja imaju mogućnost (najmanje jedan sat dnevno) fizičkog rekreiranja na vanjskim terenima (odbojka, košarka, fudbal, šetnja), a u zatvorenim uslovima omogućeno je igranje stonog tenisa u prostoriji veličine 15 x 8m, koja je predviđena u navedenoj fazi za opremanje za kinezi-terapiju, fiskulturne vježbe, ples i narodne igre.

7. Standari higijene u bolesničkim sobama, sanitetskim prostorijama i dnevnom boravku su popravljani i dalje se nastoji unaprijediti komfor i higijena odjeljenja (TV aparat na ženskom akutnom odjeljenju, dekoracija zidova tehnikom murala i aranžiranje sobnog bilja) i opremanje namještajem – noćni ormarići, stolovi, klupe i sl.

8. Stalno raditi na poboljšanju uslova života, rada i bezbjednosti za pacijente i sve zaposlene radnike Zavoda «Jakeš» Modriča.

Prilog Izvještaja Zavoda «Jakeš» Modriča je Pravilnik za ograničavanje/izolaciju uznemirenih bolesnika

**Zavod za liječenje, rehabilitaciju i socijalnu
zaštitu hroničnih duševnih bolesnika «Jakeš»
M o d r i č a**

PRAVILNIK

za ograničavanje/izolaciju uznemirenih pacijenata

1. Ograničavanje se vrši samo u neophodnim situacijama kada su mjere medikamentozne, psihoterapijske i socijalne intervencije bezuspješne.
2. Ograničavanje/izolaciju propisuje ljekar i sve pojedinosti unosi u registar i dosije pacijenata.
3. Ograničavanje/izolacija se tehnički izvodi na slijedeći način:
 - ograničavanje ruku vezivanje mekim kožnim povezom i/ili zatvaranjem pacijenata u sobu za izolaciju /žensko akutno). Ove mjere se obavljaju bez prisustva drugih pacijenata.
4. Ograničenje/izolacija se vremenski određuje od satrane ljekara i ne treba da bude duža od 3 sata.
5. Za vrijeme trajanja ograničenja/izolacije nadgledanje stanja pacijenta treba da bude kontinuirano.

b) Informacija o mogućem premještanju odjeljenja sudske psihijatrije zatvora u Zenici

Nakon obavljenog monitoringa Evropskog komiteta u Bosni i Hercegovini, Ministarstvo pravde i Ministarstvo zdravstva Federacije Bosne i Hercegovine poduzimalo je aktivnosti za olakšavanje premještanja Odjeljenja sudske psihijatrije u Zenici.

Nakon razmatranja posebnog Izvještaja o kršenju prava lica u izvršenju mjera bezbjednosti obaveznog psihijatrijskog liječenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi, kojima je ta mjera izrečena u sudskom postupku, koje su podnijeli Ombudsmeni Federacije BiH, Vlada Federacije BiH je prihvatila Izvještaj sa predloženim zaključcima koje je pripremila Federalno Ministarstvo pravde.

Prednjim zaključcima utvrđene su obaveze za Ministarstvo pravde, Ministarstvo zdravstva i Ministarstvo rada i socijalne politike Federacije BiH u pravcu uspostave socijalno zdravstvene ustanove, za što bi Vlada Federacije BiH trebala osigurati odgovarajući objekt bezperspektivne vojarne Vojske Federacije BiH.

Vlada Federacije BiH nije do sada ponudila ni jedan objekat, tako da nije ni izvršen uvid u prostor i njegovo moguće prilagođavanje namjeni smještanja osoba izvršilaca krivičnih djela u stanju neuračunljivosti, smanjene ili bitno smanjene uračunljivosti.

Vlada Federacije BiH je donijela i zaključak kojim se obavezuju Ministarstvo pravde, Ministarstvo zdravstva i Ministarstvo rada i socijalne politike Federacije BiH za sačinjavanje teksta nacrtu Zakona o osnivanju socijalno zdravstvene ustanove za potrebe Federacije Bosne i Hercegovine.

